

SVIATOSŤ POSVÄTNÉHO STAVU

Cirkev udeľuje sviatosť posvätného stavu iba pokrsteným mužom, ktorých schopnosti potrebné na vykonávanie posvätnej služby boli náležite uznané. Zodpovednosť a právo povolať niekoho, aby prijal stupne posvätného stavu, patrí cirkevnej vrchnosti.

Sviatosť posvätného stavu sa udeľuje vkladáním rúk a po ňom nasledujúcou slávnostnou konsekračnou modlitbou, ktorou sa pre svätenca vyprosujú od Boha milosti Ducha Svätého potrebné na jeho službu. Vysviacka vtlača nezmazateľný sviatosťný znak (charakter).

Tri stupne sviatosti posvätného stavu

VYSVIACKA DIAKONOV - "NA SLUŽBU"

"Na nižšom stupni hierarchie sú diakoni, na ktorých sa vkladajú ruky, nie na kňazstvo, ale na službu." Pri vysviacke na diakona vkladá ruky iba biskup. Tým naznačuje, že diakon je v úlohách svojej "diakonie" (služby) osobitne spätý s biskupom.

Diakoni majú osobitným spôsobom účasť na Kristovom poslaní a na jeho milosti. Sviatosť posvätného stavu ich označuje znakom (charakterom), ktorý nemôže nik odstrániť a ktorý ich pripodobňuje Kristovi, ktorý sa stal "diakonom" čiže služobníkom všetkých. Úlohou diakonov je okrem iného asistovať biskupovi a kňazom pri slávení Božích tajomstiev, predovšetkým Eucharistie, rozdávať ju, asistovať pri uzatváraní manželstva a požehnať ho, hlásať evanjelium a kázať, predsedáť pri pohrebných obradoch a venovať sa rozličným charitatívnym službám.

Po Druhom vatikánskom koncile Latinská cirkev opäť obnovila diakonát "ako osobitný a trvalý stupeň hierarchie", kým Východné cirkvi si ho nepretržite zachovali. Tento trvalý diakonát, ktorý sa môže udeľovať aj ženatým mužom, je dôležitým obohatením pre poslanie Cirkvi. A vskutku, je vhodné a užitočné, aby muži, ktorí v Cirkvi plnia skutočnú diakonskú službu či už v liturgickom a pastoračnom živote, alebo v sociálnych a charitatívnych dielach, "boli posilnení vkladáním rúk, odovzdaným už od apoštolov, a užšie spojením s oltárom, aby tak mohli s pomocou sviatosťnej milosti diakonátu účinnejšie plniť svoju službu".

VYSVIACKA KŇAZOV - SPOLUPRACOVNÍKOV BISKUPOV

"Kristus, ktorého Otec posvätil a poslal na svet, dal prostredníctvom svojich apoštolov účasť na svojom posvätení a poslaní ich nástupcov, teda biskupov, ktorí úlohu svojej služby legítimne odovzdali v rozličných stupňoch rozličným jednotlivcom v Cirkvi." Ich "úloha služby bola v podriadenom stupni odovzdaná kňazom, aby ustanovení v kňazskom stave boli spolupracovníkmi biskupského stavu a náležite plnili apoštolské poslanie zverené Kristom."

Na základe sviatosti posvätného stavu majú kňazi účasť na univerzálnom poslaní, ktoré Kristus zveril apoštolom. "Duchovný dar, ktorý kňazi dostali pri vysviacke, nepripravuje ich na nejaké obmedzené a úzko ohraničené poslanie, ale na poslanie spásy univerzálného rozsahu *"až po samý kraj zeme (Sk 1,8)"*, aby boli "v duchu pripravení hlásať evanjelium kdekoľvek".

"Svoje posvätné poslanie vykonávajú predovšetkým v eucharistickom kulte alebo zhromaždení [synaxis], kde konajú v osobe Krista a ohlasujú jeho tajomstvo, a tak spájajú prosby veriacich s obetou ich Hlavy; v obete svätej omše sprítomňujú a aplikujú až do Pánovho príchodu jedinou obeť Nového zákona, čiže obeť Krista, ktorý raz navždy sám seba priniesol Otcovi ako obeť bez poškvrny." Z tejto jedinej obety čerpá silu celá ich kňazská služba.

"Kňazi, starostliví spolupracovníci biskupského stavu a jeho pomoc a nástroj, povolání slúžiť Božiemu ľudu, tvoria so svojím biskupom jediné presbytérium, ktoré sa však venuje rozličným úlohám. V jednotlivých miestnych spoločenstvách veriacich sprítomňujú určitým spôsobom biskupa, s ktorým sú spojení v duchu dôvery a veľkodušnosti, primerane [svoju stavu] berú na seba jeho úlohy a starostlivosť a každý deň ich oddane plnia." Kňazi môžu vykonávať svoje poslanie iba v závislosti od biskupa a v spoločenstve s ním. Sľub poslušnosti, ktorý skladajú biskupovi pri vysviacke, a biskupov bozk pokoja na konci liturgie vysviacky znamenajú, že biskup ich pokladá za svojich spolupracovníkov, za svojich synov, svojich bratov a svojich priateľov a že oni sú mu zasa zaviazaní láskou a poslušnosťou.

BISKUPSKÁ VYSVIACKA - PLNOSŤ SVIATOSTI POSVÄTNÉHO STAVU

"Biskupská vysviacka... udeľuje s poslaním posväcovať aj poslanie učiť a spravovať... Je zrejmé, že vkladáním rúk a konsekračnými slovami sa natoľko udeľuje milosť Ducha Svätého a vtlača posvätný charakter, že biskupi vynikajúcim a viditeľným spôsobom berú na seba úlohu samého Krista, Učiteľa, Pastiera a Veľkňaza, a konajú v jeho osobe [in eius persona agent]." "A tak sa biskupi stali skrze Ducha Svätého, ktorý im bol daný, pravými a hodnovernými učiteľmi viery, veľkňazmi a pastiermi."

Okrem týchto stupňov sviatosti posvätného stavu v Cirkvi poznáme aj právne (úradné) hodnosti, ktoré sú kňazom udeľované.

- *kaplán* - pomocník farára, pomáha farárovi v rámci pastorácie vo farnosti
- *farár* - kňaz, ktorý sa má starať o duchovnú správu farnosti
- *dekan* - spravuje dekanát, ktorý tvorí viacero farností
- *arcibiskup* - správca viacerých diecéz

tituly čestnej hierarchie:

kanonik, monsignor, prelát, kardinál - kardináli majú možnosť zúčastňovať sa voľby pápeža.

Priama príprava na kňazskú službu sa uskutočňuje v seminároch. V súčasnosti trvá šesť rokov.